

ร่วมแรงร่วมใจ ป้องกันเอชไอวีเอดส์

เชื้อเอชไอวี เป็นเชื้อไวรัสที่เป็นสาเหตุของภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง หรือเอดส์ (AIDS ย่อมาจาก Acquired Immune Deficiency Syndrome) ซึ่งหมายถึง ภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องที่เกิดจากการติดเชื้อเอชไอวีนั้น ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กที่ติดเชื้อและครอบครัวในทุกประเทศทั่วโลก มีเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี จำนวนมากกว่า ๒ ล้านคน ติดเชื่อนี้ และมีเด็กหลายล้านคนที่ไม่ได้ติดเชื้อ แต่ได้รับผลกระทบจากการที่สมาชิกในครอบครัวติดเชื้อ นอกจากนี้ เด็กกว่า ๑๗.๕ ล้านคนเป็นเด็กกำพร้า เพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตจากการติดเชื้อเอชไอวี มีการคาดประมาณว่ามากกว่า ๑๔ ล้านคนอยู่ในแถบทวีปแอฟริกา (ข้อมูลล่าสุด ปี ค.ศ. ๒๐๐๗)

ประเทศไทย มีรายงานการติดเชื้อเอชไอวีครั้งแรกในปีพ.ศ. ๒๕๒๗ โดยเริ่มระบาดในกลุ่มชายรักร่วมเพศ ผู้ใช้เข็มฉีดยาเสพติด และ หญิงบริการทางเพศก่อน แล้วจึงกระจายสู่กลุ่มประชาชนทั่วไป ซึ่งจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ยังคงเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นผู้ติดเชื้อประมาณ ๑๒,๐๐๐ คนต่อปี และปัจจุบันคาดว่า มีประชากรที่ติดเชื้อเอชไอวี ประมาณร้อยละ ๑.๕๕ ของประชากรทั่วประเทศ ที่ยังมีชีวิตอยู่ประมาณ ๕ แสนคน โดย ๒ ใน ๓ ของผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี ไม่ทราบว่าตัวเองติดเชื้อ ข้อมูลจากรายงานความก้าวหน้าระดับประเทศ การดำเนินงานตามปฏิญญาว่าด้วยโรคเอดส์ UNGASS Report ปี พ.ศ ๒๕๕๒ รายงานว่ามีเด็กกำพร้าที่ได้รับผลกระทบจากการที่พ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ ๓๘๐,๐๐๐ ราย เด็กติดเชื้อ ๒๐,๐๐๐ ราย นอกจากนี้ ในหญิงตั้งครรภ์ มีอัตราการติดเชื้อเอชไอวีในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ร้อยละ ๐.๖๔ และ พบว่าทารกที่เกิดจากแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวี มีอัตราการติดเชื้อเอชไอวี ร้อยละ ๕.๘ (ข้อมูลในปีพ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๐) ประเทศไทยมีนโยบายที่ครอบคลุมทั้งประเทศในการดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์และทารกทุกคน เพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ทารก และปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ประเทศไทยเริ่มนโยบายการให้ยาต้านไวรัสประสิทธิภาพสูงแก่หญิงตั้งครรภ์ทุกราย คาดว่า ในอนาคต อัตราการติดเชื้อจากแม่สู่ทารกจะลดลงเหลือต่ำกว่าร้อยละ ๒

การติดเชื้อเอชไอวีในเด็ก เป็นผลเสียร้ายแรงต่อร่างกาย แสดงอาการได้รวดเร็ว โดยเฉพาะเด็กเล็ก ทารกที่ไม่ได้รับยาต้านไวรัสเอชไอวี กว่าครึ่งหนึ่งจะเสียชีวิตภายใน ๒ ปีแรก การใช้ยาต้านไวรัสเอชไอวีแก่เด็กอย่างเหมาะสมสามารถช่วยให้ภูมิคุ้มกันของเด็กดีขึ้น เด็กจะมีสุขภาพแข็งแรง ในอดีตยังไม่มียาต้านไวรัสใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้ป่วยเด็กมักได้รับการรักษาที่ล่าช้า คือกว่าจะได้รับยาต้านไวรัส เด็กก็อยู่ในช่วงอายุ ๕ -๘ ปีแล้ว ซึ่งถือว่าช้าเกินไป ทำให้เด็กบางคนอาจป่วยหรือเสียชีวิตก่อนได้รับการรักษา

แม้การติดเชื้อเอชไอวีจะไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ แต่ก็สามารถรักษาเพื่อควบคุมอาการไว้ได้ หากเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีได้รับยาต้านไวรัสอย่างเหมาะสมตั้งแต่วัยทารก ก็จะสามารถเจริญเติบโต มีพัฒนาการที่ดี มีสุขภาพแข็งแรงใกล้เคียงกับเด็กปกติ เรียนหนังสือได้ มีอนาคตที่ดีได้

ครอบครัวและชุมชน มีส่วนสำคัญในการดูแลเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี หรือเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อ ครอบครัวควรได้รับการสนับสนุนเพื่อให้สามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย รวมทั้งพ่อแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวีก็ควรจะดูแลสุขภาพสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง เพื่อดูแลลูกที่ติดเชื้อในระยะยาวได้ และจะส่งผลที่ดีต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการ

และ ความมั่นคงในชีวิตของเด็ก ส่วนเด็กที่ครอบครัวยังไม่อบอุ่น จะมีความเสี่ยงต่อการถูกเอาเปรียบและถูกรังเกียจจากสังคมได้

ในประเทศไทย พบว่า ร้อยละ ๘๕ ของผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี อยู่ในช่วงอายุ ๑๕-๔๕ ปี (ข้อมูลจากสำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข) และ ร้อยละ ๔๕ ของผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่จะอยู่ในช่วงอายุ ๑๕ – ๒๔ ปี โดยกลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นนั้น มีอัตราการติดเชื้อมากกว่าผู้ชาย ดังนั้น จึงควรให้การศึกษาเพื่อให้ข้อมูลความรู้แก่เด็ก วัยรุ่น และหนุ่มสาว ได้ทราบถึงวิธีการที่จะใช้ชีวิตอย่างปลอดภัยจากการติดเชื้อเอชไอวี

รัฐบาล ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ตลอดจนองค์กรการกุศล ควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีแก่ประชาชน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยและเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีให้ได้รับการดูแลรักษาที่เหมาะสม เพื่อช่วยลดการเกิดการติดเชื้อเอชไอวี

ข้อมูลสนับสนุน

๑.

เอดส์ หรือภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง (AIDS Acquired Immune Deficiency Syndrome) เกิดจากเชื้อไวรัสเอชไอวี เป็นโรคที่สามารถป้องกันและรักษาได้ แต่ไม่หายขาด สามารถติดต่อได้ทางเพศสัมพันธ์ จากแม่สู่ลูก และทางเลือดที่มีเชื้อเอชไอวี แต่ไม่ติดต่อกันทางสัมผัสทั่วไป และวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากนี้

๒.

หากต้องการทราบถึงวิธีการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี หรือสงสัยว่าตัวเองติดเชื้อเอชไอวี ควรขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ หน่วยงานที่ทำงานด้านเอดส์ เพื่อขอรับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และคำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ที่สามารถตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี ให้คำปรึกษา ดูแลรักษา และให้ความช่วยเหลือได้

๓.

หญิงตั้งครรภ์ทุกราย ต้องได้รับคำแนะนำและตรวจการติดเชื้อเอชไอวี ให้เร็วที่สุด ตั้งแต่ระยะแรกของการตั้งครรภ์ โดยสามีควรไปรับการตรวจการติดเชื้อด้วย หญิงตั้งครรภ์ที่คิดว่าตนเอง หรือคู่สมรส มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ควรได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี นอกจากนี้ คู่สมรสควรได้รับคำแนะนำและตรวจการติดเชื้อเอชไอวีก่อนการแต่งงาน และควรมีการวางแผนครอบครัว

๔.

เด็กทุกคนที่เกิดจากแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวี หรือ พ่อแม่มีอาการของการติดเชื้อเอชไอวี ควรได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี เมื่อผลทดสอบพบว่าเด็กมีการติดเชื้อ ควรส่งต่อให้เด็กได้รับการติดตามดูแลรักษา และได้รับความช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด

๕.

พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก และครู ควรพูดคุยกับเด็ก โดยเฉพาะวัยรุ่นทั้งหญิงและชายเพื่อให้ตระหนักถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ความเสี่ยงของการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะเอชไอวี และการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม เด็กจะได้ป้องกันตนเอง ไม่ประมาท และรู้จักหลีกเลี่ยงจากความรุนแรง การถูกล่วงละเมิดทางเพศ และเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยได้

๖.

การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทำได้ โดยมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยด้วยการสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง และไม่ใช้เข็มฉีดยา และของมีคมร่วมกับผู้อื่น

๗.

เด็กและวัยรุ่น ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และการดูแลผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน

ผู้ติดเชื้อทุกคนควรทราบสิทธิของตนเอง ผู้ติดเชื้อและเด็กที่ได้รับผลกระทบต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการทางสังคม

ไม่ควรรังเกียจ ประณาม ตีตรา แบ่งแยก หรือเลือกปฏิบัติกับเด็กและผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๑. เอดส์ หรือภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง (AIDS Acquired Immune Deficiency Syndrome) เกิดจากเชื้อไวรัสเอชไอวี เป็นโรคที่สามารถป้องกันและรักษาได้ แต่ไม่หายขาด สามารถติดต่อได้ทางเพศสัมพันธ์ จากแม่สู่ลูก และทางเลือดที่มีเชื้อเอชไอวี แต่ไม่ติดต่อกันทางสัมผัสทั่วไป และวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากนี้

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี สามารถมีชีวิตที่ยืนยาวได้ โดยไม่แสดงอาการของโรค คุณภาพนอกจะดูแข็งแรงเหมือนคนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับยาต้านไวรัส แต่ก็ยังสามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้

เอดส์ คือ อาการระยะท้ายของการติดเชื้อเอชไอวี ผู้ที่เกิดภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องแล้ว จะมีสุขภาพที่อ่อนแอ เนื่องจากร่างกายไม่มีภูมิคุ้มกันที่จะสู้กับเชื้อโรค ผู้ใหญ่ที่ติดเชื้อเอชไอวี หากไม่ได้รับยาต้านไวรัสจะเกิดโรคเอดส์ภายใน ๗ ถึง ๑๐ ปีหลังจากได้รับเชื้อ แต่สำหรับเด็กอาจเกิดเร็วกว่านั้น ปัจจุบันยังไม่มียาที่รักษาการติดเชื้อเอชไอวีหรือโรคเอดส์ให้หายขาดได้ แต่ยาสามารถช่วยให้ผู้ป่วยมีอายุที่ยืนยาวขึ้นได้ ซึ่งทางที่ดีที่สุดคือ การป้องกันไม่ให้ติดเชื้อ

เชื้อเอชไอวี สามารถติดต่อได้ ๓ ทาง หลัก ได้แก่

- การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน หรือไม่สวมถุงยางอนามัยกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยติดต่อผ่านการสัมผัสน้ำอสุจิ สารคัดหลั่งจากช่องคลอด หรือเลือดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี วิธีป้องกันคือการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อหรือผู้ที่ไม่ทราบว่าติดเชื้อหรือไม่
- การใช้เข็มฉีดยา ครอบกัญญา ใบมีดโกน มีด หรือ ของมีคมอื่นๆ ที่เปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ การได้รับเลือดของผู้ติดเชื้อ ดังนั้น เลือดที่ได้รับมาจากการบริจาค จึงต้องตรวจหาเชื้อเอชไอวีเสมอ และป้องกันได้ด้วยการไม่ใช้เข็มฉีดยา หรือของมีคมร่วมกับผู้อื่น
- การติดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ทารกระหว่างตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด และ จากการกินนมแม่ วิธีป้องกันคือการฝากครรภ์โดยเร็วที่สุด ซึ่งจะมีการตรวจการติดเชื้อทุกราย หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อ ต้องกินยาต้านไวรัสอย่างเคร่งครัด และไม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เชื้อเอชไอวีไม่สามารถติดต่อได้จากการทำงานร่วมกัน การอยู่ร่วมกันตามปกติ การสัมผัส กอด จับมือ ไอ จาม การใช้ห้องน้ำ โทรศัพท์ งานขาม ซ้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว สระว่ายน้ำร่วมกัน และไม่สามารถติดต่อได้ด้วยการถูกยุงหรือแมลงอื่นๆ กัด

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๒. หากต้องการทราบถึงวิธีการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี หรือสงสัยว่าตัวเองติดเชื้อเอชไอวี ควรขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือ หน่วยงานที่ทำงานด้านเอดส์ เพื่อขอรับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และคำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ที่สามารถตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี ให้คำปรึกษา ดูแลรักษา และให้ความช่วยเหลือได้

ปัจจุบันมีแหล่งข้อมูลและหน่วยงานที่ให้การปรึกษาด้านการป้องกันและดูแลรักษาการติดเชื้อเอชไอวีมากมาย เช่น โรงพยาบาลประจำจังหวัดและอำเภอ ทุกแห่งทั่วประเทศ สถานพยาบาลต่างๆ และคลินิกนิรนาม นอกจากนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอชไอวี ยังสามารถค้นหาได้ในอินเทอร์เน็ตและสื่อต่างๆ เช่นจาก

- กลุ่มโรคเอดส์ สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ <http://aidsthai.org/> โทร 0-2590-3208
- เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ประเทศไทย <http://www.thaiplus.net> โทร 0-2377-5065
- มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ <http://www.aidsaccess.com/> หรือปรึกษาที่เบอร์โทรศัพท์ 0-2372-2222 เวลา ๑๐.๐๐ – ๒๐.๐๐ น. ทุกวัน
- คลินิกนิรนาม <http://www.trcarc.org> โทร 0-2252-2568-9 ต่อ 200

การให้บริการปรึกษาและตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี ช่วยให้ตรวจพบผู้ติดเชื้อได้ตั้งแต่ระยะต้นๆ ซึ่งมีประโยชน์ คือช่วยให้ผู้ติดเชื้อมีโอกาสได้รับการรักษาการติดเชื้อเอชไอวี และเชื้ออื่นๆ ที่อาจมีร่วมด้วยได้ ตั้งแต่ยังไม่ป่วยมาก ซึ่งจะช่วยให้ผลการรักษาดี ทั้งจะช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวในการใช้ชีวิตประจำวัน และรู้จักหลีกเลี่ยงที่จะแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น ดังนั้น ผู้ที่สงสัยว่าตัวเองมีความเสี่ยงหรืออาจจะติดเชื้อเอชไอวี ควรจะไปสถานพยาบาล หรือคลินิกนิรนาม เพื่อรับคำปรึกษาและตรวจหาการติดเชื้อ ซึ่งผลการตรวจนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่เปิดเผยให้ผู้ใดทราบ

การตรวจการติดเชื้อเอชไอวี ถ้าผลตรวจเป็นผลลบ หมายความว่า ผู้นั้นอาจไม่ติดเชื้อเอชไอวี หรือเพิ่งจะติดเชื้อเอชไอวีใหม่ๆ ไม่เกิน ๖ สัปดาห์ ซึ่งถ้าตรวจซ้ำภายหลัง อาจเจอผลบวก ส่วนการตรวจการติดเชื้อเอชไอวี ในเด็กที่อายุน้อยกว่า ๑๘ เดือน จะใช้การตรวจทั่วไปไม่ได้ เพราะอาจยังมีสารแอนติบอดีที่ได้รับจากแม่อยู่ในเลือด ซึ่งทำให้ผลการตรวจเป็นบวก ทั้งที่เด็กไม่ได้ติดเชื้อ จึงต้องใช้วิธีการตรวจหาดีเอ็นเอของเชื้อ ซึ่งจะทำให้สามารถวินิจฉัยการติดเชื้อได้ถูกต้องตั้งแต่อายุ ๖ สัปดาห์ขึ้นไป

สมาชิกในครอบครัวและในชุมชน ควรสนับสนุนให้การตรวจเอชไอวีเป็นความลับส่วนตัว ซึ่งการรักษาความลับนี้ จะช่วยปกป้องเด็กและครอบครัว รวมทั้งผู้ติดเชื้อทุกคน ไม่ให้ถูกรังเกียจ หรือกีดกันจากสังคมรอบข้าง

การให้การปรึกษาและตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี มีประโยชน์ยิ่ง คือ ทำให้รู้จักการปรับพฤติกรรมทางเพศ หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ที่มีความเสี่ยง รู้จักการใช้ถุงยางอนามัย และการวางแผนครอบครัวเรื่องการมีบุตร โดยเฉพาะกรณีที่คุณสมรสติดเชื้อฝ่ายเดียว นอกจากนี้ การให้การปรึกษาแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ยังทำให้ผู้ติดเชื้อมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า การติดเชื้อนี้ไม่ได้เป็นจุดจบของชีวิต ผู้ติดเชื้อยังสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข สุขภาพแข็งแรง และมีคุณค่าต่อสังคมได้

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๓. หญิงตั้งครรภ์ทุกราย ต้องได้รับคำแนะนำและตรวจการติดเชื้อเอชไอวีให้เร็วที่สุด ตั้งแต่ระยะแรกของการตั้งครรภ์ โดยสามีควรไปรับการตรวจการติดเชื้อด้วย หญิงตั้งครรภ์ที่คิดว่าตนเอง หรือคู่สมรส มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ควรได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี นอกจากนี้ คู่สมรสควรได้รับคำแนะนำและตรวจการติดเชื้อเอชไอวีก่อนการแต่งงาน และควรมีการวางแผนครอบครัว

การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ทารกที่ดีที่สุด คือการป้องกันไม่ให้หญิงวัยเจริญพันธุ์ติดเชื้อเอชไอวี และการวางแผนครอบครัวของหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ติดเชื้อ

กระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยได้กำหนดให้มีบริการปรึกษา ส่งเสริมการตรวจเลือดคู่สมรส และตรวจการติดเชื้อเอชไอวี ในผู้หญิงที่มาฝากครรภ์ทุกราย เมื่อตั้งครรภ์ ควรมาฝากครรภ์ตั้งแต่นั้นๆ และหากพบว่าหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อเอชไอวี สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การรักษาสุขภาพของแม่และการป้องกันการติดเชื้อในทารก ซึ่งประกอบด้วยการใช้ยาต้านไวรัสตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ต้นๆ จนถึงหลังคลอด และการดูแลครรภ์และการคลอดอย่างเหมาะสม รวมถึงการให้ยาต้านไวรัสในทารก อย่างไรก็ดี การใช้ยาต้านไวรัสขณะตั้งครรภ์จะช่วยให้สุขภาพของแม่ดีขึ้นด้วย

ในประเทศไทย หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอชไอวีทุกรายจะต้องได้รับยาต้านไวรัสสูตรยา ๓ ตัว ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงตั้งแต่อายุครรภ์ประมาณ ๔ เดือน หรือเร็วกว่านั้น ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้ เพื่อป้องกันการติดเชื้อสู่ทารกให้ได้ผลดีที่สุด หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อจึงควรมาตรวจครรภ์สม่ำเสมอ และกินยาอย่างเคร่งครัด ในช่วงคลอดจะมีการให้ยา และพิจารณาการผ่าตัดคลอดหากมีข้อบ่งชี้ ซึ่งจะช่วยให้ลดการติดเชื้อในทารกลงไปได้อีก ช่วงหลังคลอดแม่จะต้องได้รับการดูแลรักษาด้วยยาต้านไวรัสอย่างเหมาะสมเพื่อให้มีสุขภาพดียาวนาน และได้รับคำแนะนำในการวางแผนครอบครัว (ข้อมูลเพิ่มเติมมกค <http://pmtct.anamai.moph.go.th/>)

ทารกที่เกิดจากแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวี จะไม่มีอาการผิดปกติใดๆ เมื่อแรกเกิด ทารกจะได้รับประทานยาต้านไวรัสนาน ๔ สัปดาห์ และต้องงดนมแม่โดยเด็ดขาด เพื่อป้องกันการติดเชื้อจากนมแม่ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดสรรนมผงสำหรับให้ทารกเหล่านี้ทุกคน จนกระทั่งอายุ ๑ ปี (หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม มกค การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เมื่อแม่มีเชื้อไวรัสเอชไอวี) ทารกควรได้รับวัคซีนอย่างเหมาะสมเหมือนทารกทั่วไป และควรได้รับยาป้องกันโรคปอดอักเสบรุนแรง จนกว่าจะทราบว่าไม่ติดเชื้ออย่างแน่นอนแล้ว

หากหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อและทารก ได้รับการดูแลรักษาตามรายละเอียดข้างต้นอย่างครบถ้วน โอกาสที่ทารกจะติดเชื้อจะน้อยกว่าร้อยละ ๒ แต่ถ้าหากไม่ได้รับการดูแลรักษาใดๆ โอกาสที่ทารกจะติดเชื้อจะมีสูงถึงร้อยละ ๓๐-๔๐ สถานบริการสาธารณสุขและโรงพยาบาลทั่วประเทศไทย มีระบบการให้บริการ ดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์ตามนโยบายและมาตรฐานของกระทรวงฯข้างต้น หญิงตั้งครรภ์ทุกรายควรทราบและมารับบริการดังกล่าวมาแล้ว โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

อุปสรรคที่สำคัญของการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ทารกคือ การที่หญิงตั้งครรภ์ไม่มาฝากครรภ์ หรือมาฝากเมื่อครรภ์แก่แล้ว ทำให้พลาดโอกาสในการรับยาต้านไวรัสอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ทารกมีโอกาสติดเชื้อมากขึ้น

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๔. เด็กทุกคนที่เกิดจากแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวี หรือ พ่อแม่มีอาการของการติดเชื้อเอชไอวี ควรได้รับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี เมื่อผลทดสอบพบว่าเด็กมีการติดเชื้อ ควรส่งต่อให้เด็กได้รับการติดตามดูแลรักษา และได้รับความช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด

หากสามารถวินิจฉัยการติดเชื้อเอชไอวีของเด็กได้เร็วเท่าใด ก็จะทำให้เพิ่มโอกาสในการรักษาได้เร็วขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีชีวิตที่ยืนยาว ดังนั้น เด็กที่มีอาการของการติดเชื้อเอชไอวี หรือ มีความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี ควรได้รับการตรวจเลือดทุกคน

ทารกที่เกิดจากแม่ที่ติดเชื้อเอชไอวี ควรได้รับการตรวจหาตัวเชื้อเอชไอวีโดยวิธีพีซีอาร์ (PCR = polymerase chain reaction) ซึ่งจะช่วยให้สามารถวินิจฉัยโรคได้ตั้งแต่อายุ ๑-๒ เดือน หากพบว่าทารกมีการติดเชื้อ ควรให้การรักษาในทันที ด้วยยาต้านไวรัสที่เหมาะสม และให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัว นอกจากนี้ ควรให้ยาป้องกันโรคปอดอักเสบรุนแรงที่เรียกว่า พีซีพี (PCP = *Pneumocystis carinii* Pneumonia) ด้วยยาโคไตรมอกซาโซล (cotrimoxazole) และยาป้องกันวัณโรค ถ้ามีสมาชิกในครอบครัวเป็นวัณโรค

ผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี ควรได้รับยาต้านไวรัส อย่างเหมาะสม สำนักงานประกันสุขภาพถ้วนหน้า และกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดสรรยาต้านไวรัสที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้บริการตรวจเลือดเพื่อติดตามการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายกับผู้ป่วย เด็กที่ติดเชื้อควรได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองและเด็กควรทราบถึงความสำคัญของการกินยาอย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรงเหมือนเด็กปกติทั่วไป สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่และมีชีวิตยืนยาวได้ การกินยาไม่สม่ำเสมอ ไม่ตรงเวลา อาจทำให้เกิดการดื้อยา ซึ่งจะส่งผลให้การรักษาได้ผลไม่ดีและเป็นโรคเอดส์ได้

เด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี ควรได้รับสารอาหารอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรง เด็กที่ติดเชื้ออาจมีอาการเบื่ออาหาร กลืนลำบาก มีการดูดซึมบกพร่อง แต่ถ้าเด็กได้รับสารอาหารไม่เหมาะสมเพียงพอ (ดูเพิ่มเติมในบทอาหารตามวัย) จะเพิ่มโอกาสในการติดเชื้อฉวยโอกาสได้ จึงต้องใส่ใจในเรื่องอาหารเป็นพิเศษ เด็กควรได้รับอาหารที่มีคุณภาพ ย่อยง่าย

เมื่อเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี เจริญเติบโตขึ้น สามารถเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีได้แล้ว ควรให้เด็กรับทราบข้อมูลที่เหมาะสม และเข้าใจถึงความสำคัญในการกินยารักษา และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดูแลรักษาตนเอง

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๕. พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก และครู ควรพูดคุยกับเด็กโดยเฉพาะวัยรุ่นทั้งหญิงและชายเพื่อให้ตระหนักถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ความเสี่ยงของการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะเอชไอวี และการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม เด็กจะได้ป้องกันตนเอง ไม่ประมาท และรู้จักหลีกเลี่ยงจากความรุนแรง การถูกล่วงละเมิดทางเพศ และเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยได้

เด็กควรจะได้เรียนรู้ถึงเรื่องอนามัยเจริญพันธุ์ หรือการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่เกี่ยวกับเพศศึกษาเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และควรได้รับการสอนให้เข้าใจว่า ความสัมพันธ์ทางเพศต้องมีความรับผิดชอบร่วมด้วย ซึ่งการได้พูดคุยกับเด็กโดยใช้เนื้อหาที่เหมาะสม ให้เด็กเข้าใจอารมณ์ในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเพศ จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี มีการตัดสินใจที่เหมาะสมและไม่ทำตามการขู่จากเพื่อน

วัยรุ่นหญิงมีอัตราการติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่าวัยรุ่นชาย ในหลายๆ ประเทศเนื่องจาก

- วัยรุ่นหญิงอาจไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ว่า จะพลาดพลังมีเพศสัมพันธ์เมื่อใด จึงทำให้ไม่ได้เตรียมการป้องกันตัวเอง
- เชื้อหนองคลอดในเด็กวัยรุ่นจะบอบบางกว่าผู้ใหญ่ จึงอาจเกิดความบอบช้ำได้มากกว่าเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งจะทำให้ติดเชื้อเอชไอวี และ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ได้ง่ายกว่า
- วัยรุ่นหญิงอาจตกเป็นเป้าหมายของผู้ชายที่ติดเชื้อเอชไอวี ที่มีอายุมากกว่า
- วัยรุ่นหญิง เสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อในการค้ามนุษย์และตกเป็นเครื่องมือให้ผู้อื่นหาประโยชน์ทางเพศ

ผู้หญิงมีสิทธิที่จะปฏิเสธเพศสัมพันธ์ที่ไม่ต้องการและไม่ปลอดภัยได้ การป้องกันและแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศให้ได้ผล จำเป็นต้องให้ผู้ชายโดยเฉพาะวัยรุ่น ได้มีส่วนร่วม วัยรุ่นชายควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างหญิงกับชาย และเข้าใจถึงความเท่าเทียมกันในสิทธิทางเพศระหว่างหญิงกับชาย และช่วยหาทางออกในการป้องกันความรุนแรง การละเมิดทางเพศ และการกีดกันจากเพื่อนที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

การได้พูดคุยกันที่บ้าน หรืออภิปรายกันในโรงเรียน และในชุมชน ระหว่างเด็ก วัยรุ่น ผู้ปกครอง ครู และผู้นำชุมชนจะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้อง ซึ่งมีผลช่วยลดพฤติกรรม ความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวีได้ ในการอภิปรายควรสนับสนุนให้มีการเคารพสิทธิสตรี มีความเท่าเทียมกันในความสัมพันธ์ และส่งเสริมให้ผู้หญิงมีความสามารถในการเผชิญหน้ากับปัญหา ความกดดัน การคุกคามทางเพศ และ ความรุนแรงทางเพศได้

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๖. การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีทำได้ โดยมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยด้วยการสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง และไม่ใช้เข็มฉีดยาและของมีคมร่วมกับผู้อื่น

ปัจจุบันประเทศไทยยังคงพบจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่เพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มจะมีมากในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ดังนั้นจึงควรให้เด็กและวัยรุ่นได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ทั้งควรได้เรียนรู้ทักษะในการดำเนินชีวิตที่จะช่วยปกป้องไม่ให้ติดเชื้อเอชไอวี ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การตั้งจุดหมายในชีวิต การคิดแบบมีวิจารณญาณ การสื่อสาร ความแน่วแน่ การมีสติ และการที่จะสามารถจัดการในสถานการณ์ที่

มีความเครียดได้ วัยรุ่นมักคูตัวอย่างจากพ่อแม่ ครู ผู้นำชุมชน หรือ บุคคลตัวอย่างอื่นๆ ดังนั้น บุคคลเหล่านี้ ควรจะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี ควรทราบถึงวิธีที่จะสื่อสาร และสามารถให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องทักษะชีวิตที่สำคัญได้

วัยรุ่นควรจะมีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงของการติดเชื้อเอชไอวี ว่าเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน และโรคนี้ไม่ติดต่อด้วยการอยู่ร่วมกันทั่วไปได้ วัยรุ่นควรมีทัศนคติที่ถูกต้อง และไม่แสดงความรังเกียจผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี

วัยรุ่นควรมีความรู้ว่า การลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี ทำได้โดยการไม่มีเพศสัมพันธ์ หรือถ้ามีเพศสัมพันธ์ ควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง หรือ มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่มีเชื้อเอชไอวี เพียงคนเดียวเท่านั้น หรือมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เช่น ไม่สอดใส่อวัยวะเพศ

การขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศของผู้ชาย สามารถลดการติดเชื้อเอชไอวีจากฝ่ายหญิงได้ การมีเพศสัมพันธ์กับหลายคน มีโอกาสทำให้ติดเชื้อเอชไอวีมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าไม่ใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้ง การมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งมีความเสี่ยงหากไม่ทราบว่าคู่นอนนั้นเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือไม่ เพราะผู้ติดเชื้อบางคนภายนอกอาจดูปกติทุกอย่าง จะรู้ได้เมื่อตรวจเลือดเท่านั้น

การใช้ถุงยางอนามัยสำหรับเพศชายที่มีสารหล่อลื่น จะช่วยป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้ สารหล่อลื่น จะป้องกันการฉีกขาดของถุงยางอนามัย แต่ห้ามใช้สารหล่อลื่นที่มีส่วนผสมของน้ำมัน เช่น น้ำมันพืช โลชั่นทาตัว หรือ ปิโตรเลียม เช่น วาสลีน เพราะจะทำให้ถุงยางเสื่อมสภาพได้ นอกจากนี้ ยังมีถุงยางอนามัยสำหรับเพศหญิง มีลักษณะเป็นแผ่นที่คลุมในช่องคลอด และมีห่วงตรงปลายเพื่อใช้สำหรับเป็นตัวใส่ในช่องคลอดเพื่อไม่ให้ถุงยางหลุดขณะมีเพศสัมพันธ์ แต่การใช้อาจไม่สะดวกเท่าถุงยางสำหรับเพศชาย

เชื้อเอชไอวี สามารถติดต่อด้วยการมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปากได้ แม้จะน้อยกว่าการมีเพศสัมพันธ์ทางช่องคลอด หรือ ทวารหนัก และการมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปาก ยังมีความเสี่ยงในการติดเชื้อต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ เช่น เชื้อเริม จึงควรใช้ถุงยางอนามัยแม้จะมีเพศสัมพันธ์ทางปาก

การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ หรือ การใช้สารเสพติด ก็ทำให้เพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี เนื่องจากทำให้ขาดสติ มีการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้องได้ และทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน

ผู้ที่มีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคซิฟิลิส หนองใน เริม (หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถค้นหาได้ที่ <http://stisthai.org/>) ทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี และแพร่เชื้อเอชไอวีได้มากกว่าบุคคลทั่วไป เนื่องจากมีตุ่มน้ำ แผลถลอก มีรอยฉีกขาดที่ผิวหนัง หรือ ที่อวัยวะเพศ ดังนั้น ผู้ที่กำลังเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ควรได้รับการรักษาอย่างเหมาะสม และไม่ควรมีเพศสัมพันธ์หรือถ้ามีก็ควรป้องกัน โดยใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้องทุกครั้ง รวมทั้งควรบอกคู่นอนด้วย เพื่อให้คู่นอนได้รับการรักษา โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้ ส่วนใหญ่สามารถรักษาให้หายได้

อาการของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในเพศชาย อาจมีอาการเจ็บเวลาปัสสาวะ มีหนองออกทางอวัยวะเพศ มีแผล ตุ่มน้ำ ฝื่นที่อวัยวะเพศ หรือ ในปาก ในเพศหญิงนั้น ตกขาวอาจมีสีเปลี่ยนไป มีกลิ่นเหม็น เจ็บหรือคันบริเวณอวัยวะเพศ มีอาการเจ็บหรือเลือดออกขณะมีเพศสัมพันธ์ หรือหลังมีเพศสัมพันธ์ ถ้าเป็นมากอาจทำให้มีไข้ ปวดท้อง และเป็นหมันได้ แต่ก็มีบางภาวะที่ทำให้มีอาการผิดปกติโดยไม่ได้เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น มีเชื้อราในช่องคลอด หรือ ทางเดินปัสสาวะติดเชื้อ

เชื้อเอชไอวีสามารถติดต่อด้วยการใช้เข็มฉีดยา กระจกฉีดยา หรือ อุปกรณ์อื่นๆที่มีการปนเปื้อนของเชื้อได้ การใช้เข็มฉีดยา กระจกฉีดยาที่ไม่ได้ฆ่าเชื้อ นอกจากจะทำให้เกิดการติดเชื้อเอชไอวีแล้ว ยังทำให้ติดเชื้ออื่นๆ ได้อีก เช่น เชื้อไวรัสตับอักเสบบี ดังนั้น ควรใช้เข็มฉีดยา กระจกฉีดยาที่ฆ่าเชื้อแล้วเท่านั้น และไม่ควรใช้ร่วมกับผู้อื่น การฉีดยาควรทำโดยบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความชำนาญ และควรใช้อุปกรณ์แบบครั้งเดียวทิ้ง

การใช้ใบมีดโกนหรือของมีคม เช่น การสัก เจาะหู หรือเจาะตามร่างกาย ร่วมกับผู้ที่ติดเชื้อ โดยไม่ได้ทำการฆ่าเชื้อมาก่อน ก็สามารถทำให้ติดเชื้อเอชไอวีได้ ดังนั้น จึงไม่ควรใช้ของมีคมร่วมกัน หรือควรฆ่าเชื้อมาก่อน โดยการนำไปต้มในน้ำเดือด หรือใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ

หากมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกันหรือกรณีถูกข่มขืนแล้วเกิดความกังวลใจในเรื่องการตั้งครรภ์หรือการติดเชื้อเอชไอวี สิ่งที่ต้องปฏิบัติคือให้รีบไปพบแพทย์โดยเร็วเพื่อรับยาป้องกันการตั้งครรภ์ (หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมคลิก Adolescent Contraception.pdf) และรับยาป้องกันการติดเชื้อไวรัสเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งต้องเริ่มยาเร็วที่สุดและยาจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อใช้ภายใน ๗๒ ชั่วโมง หรือ ภายใน ๓ วันหลังจากเกิดกรณีดังกล่าว

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๗. เด็กและวัยรุ่น ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และการดูแลผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน

เด็ก วัยรุ่น และครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อเอชไอวี ควรมีการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านต่างๆ ภายในชุมชน ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยให้กำลังใจ แบ่งปันข้อมูลและช่วยเหลือครอบครัวให้เข้าถึงสวัสดิการ และให้โอกาสแก่สมาชิกได้ทราบถึงแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และการดูแลรักษา ซึ่งมีหน่วยงานของภาครัฐและองค์กรเอกชนหลายแห่ง ให้การสนับสนุน การสร้างเครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนให้เกิดความตระหนักและเข้าใจถึงการติดเชื้อเอชไอวีในสังคม รวมทั้งทำให้เกิดการคุ้มครอง ดูแลและช่วยเหลือเด็กกำพร้า ตลอดจนครอบครัวที่ได้รับผลจากการติดเชื้อเอชไอวี พ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็ก ควรได้รับการสอนทักษะการดูแลเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการรักษาด้วยการกินยาต้านไวรัสอย่างถูกต้อง แนวทางการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และเข้าใจถึงความต้องการทางอารมณ์ของเด็ก เด็กที่กำพร้าหรือมีสมาชิกในครอบครัวเสียชีวิตจากเอชไอวีต้องการการช่วยเหลือทางด้านจิตใจจากครอบครัวเพื่อลดความโศกเศร้า ซึ่งเด็กแต่ละวัยจะมีอาการเศร้าที่ต่างกัน ผู้ดูแลต้องตอบสนองให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ผู้ดูแลควรมีการวางแผนว่า ใครจะเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กต่อ หากคนไม่สามารถดูแลเด็กได้

หากต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีในกลุ่มเด็กและเยาวชน ติดต่อ

- ชุมชนแห่งการเรียนรู้เพศศึกษา
<http://www.teenpath.net/>
- กลุ่มโรคเอดส์ สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
<http://www.aidsthai.org/>

หากต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำงานด้านการสนับสนุนดูแลเด็กและเยาวชนที่ติดเชื้อ ติดต่อ

- เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ประเทศไทย
<http://www.thaiplus.net/>
- กลุ่มเราเข้าใจ
<http://www.weunderstandgroup.org/>
<http://www.thaipositivekids.com/>

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๘.ผู้ติดเชื้อทุกคนควรทราบสิทธิของตนเอง ผู้ติดเชื้อและเด็กที่ได้รับผลกระทบต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการทางสังคม

รัฐบาลมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของเด็กและครอบครัวที่ติดเชื้อเอชไอวีหรือได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อเอชไอวี โดยมีชุมชน องค์กรเอกชน และองค์กรการกุศลให้การสนับสนุน เนื่องจากเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนและมีปัญหาครอบครัว เด็กเหล่านี้ควรได้รับการปกป้องสิทธิในด้านต่างๆ เช่น สิทธิที่จะไม่ให้ผู้อื่นทราบถึงการติดเชื้อเอชไอวีของตน สิทธิที่จะไม่ถูกกีดกันทางสังคม เด็กหลายคนต้องอยู่ในสถานะที่ยากลำบาก เช่น เด็กข้างถนน อยู่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า เด็กเหล่านี้ควรมีสิทธิที่จะอยู่ร่วมกันกับครอบครัว มีสิทธิในการได้รับการศึกษา ได้รับการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม ได้รับสารอาหารที่เพียงพอ ควรมีสิทธิทางกฎหมาย และได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียม ดังนั้น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรการกุศลและหน่วยงานในชุมชนสามารถช่วยให้ข้อมูลต่างๆ กับพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก และเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีเพื่อให้ทราบถึงสิทธิของตนเอง หรือหาข้อมูลด้านสิทธิเพิ่มเติมที่

- เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ ประเทศไทย
<http://www.thaiplus.net> โทรศัพท์ 0-2377-5065
มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์
<http://www.farthai.org/> โทรศัพท์ 0-2171-5135-6

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
<http://www.nhrc.or.th> โทรศัพท์ 0-2141-3800 หรือ
 0-2141-3900 หรือสายด่วนร้องเรียน 1377

นอกจากนี้ ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อเอชไอวี อาจต้องการความช่วยเหลือด้านการเงินหรือสวัสดิการทางสังคม เพื่อช่วยในการดูแลผู้ป่วยในครอบครัว และควรมีการแนะนำเพื่อให้เข้าถึงความช่วยเหลือดังกล่าว

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น
- ปรึกษาเพิ่มเติมที่เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี เอ็ดส์ ประเทศไทย
<http://www.thaiplus.net/>

ครอบครัวมีส่วนสำคัญที่สุดในการปกป้องและดูแลเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี พ่อแม่ที่ติดเชื้อจึงต้องได้รับการดูแลให้มีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพที่แข็งแรง เพื่อจะได้ดูแลเด็ก และให้ครอบครัวอยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา ผู้ป่วยเอชไอวีในครอบครัวเดียวกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สามารถมารับการรักษาพร้อมกันในสถานพยาบาลเดียวกัน เพื่อช่วยให้ครอบครัวประหยัดเวลา และประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากขึ้น

เด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่นั้น มักกำพร้าพ่อ หรือแม่ มักต้องอยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหาทางการเงินและต้องการความช่วยเหลือ ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้หญิงซึ่งอาจจะอายุน้อย หรือเป็นผู้สูงอายุ มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐบาล เอกชน และองค์กรการกุศล ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อเอชไอวี แต่องค์กรเหล่านี้และผู้เกี่ยวข้องจะต้องเก็บรักษาความลับของผู้ป่วยอย่างเคร่งครัด

ข้อมูลสนับสนุนสำหรับสาระสำคัญลำดับที่ :

๙ ไม่ควรรังเกียจ ประณาม ตีตรา แบ่งแยก หรือเลือกปฏิบัติกับเด็กและผู้ติดเชื้อเอชไอวี

พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้นำ มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีและการป้องกันการติดเชื้อ เพื่อลดความกลัวและการแบ่งแยกในสังคม การให้ความรู้แก่เด็ก ครอบครัวและชุมชนเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยลดความกลัว การรังเกียจเด็กและครอบครัวที่ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อลดปมด้อยของเด็ก การให้ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อและการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ที่ควรรวมถึง

- การตระหนักว่าสิทธิของเด็กและครอบครัวที่ติดเชื้อเอชไอวี ต้องมีเท่าเทียมกับผู้อื่น ทั้งในด้านการศึกษา การได้รับการดูแลด้านสุขภาพ การมีที่อยู่อาศัย การเป็นตัวแทนในสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม และได้รับความยุติธรรมตามกฎหมาย

- การให้ความมั่นใจแก่เด็กและวัยรุ่นว่า เชื้อเอชไอวีไม่สามารถติดต่อได้จากการอยู่ร่วมกันทั่วไปในสังคม แม้จะไม่มีวัคซีนป้องกันโรค แต่ผู้ที่ติดเชื้อสามารถมีสุขภาพที่แข็งแรง และดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าได้ หากได้รับการรักษาอย่างเหมาะสม เยาวชนควรทราบถึงแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีอย่างถูกต้อง
- การส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นสามารถตัดสินใจเรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างเหมาะสม และการใช้ถุงยางอนามัย

การมีส่วนร่วมในการให้กำลังใจแก่เด็กและครอบครัวที่ติดเชื้อเอชไอวี เพราะเด็ก วัยรุ่น และครอบครัว เป็นกำลังสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี และไม่ให้ผู้ที่ติดเชื้อถูกกีดกันและถูกรังเกียจจากสังคม เด็กและวัยรุ่นจึงควรได้รับการสอนความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี และมีความเห็นอกเห็นใจผู้ที่ติดเชื้อ

โรงเรียนและสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อให้เด็กทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องเอชไอวี ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรับผิดชอบในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และเรียนรู้ทักษะชีวิต